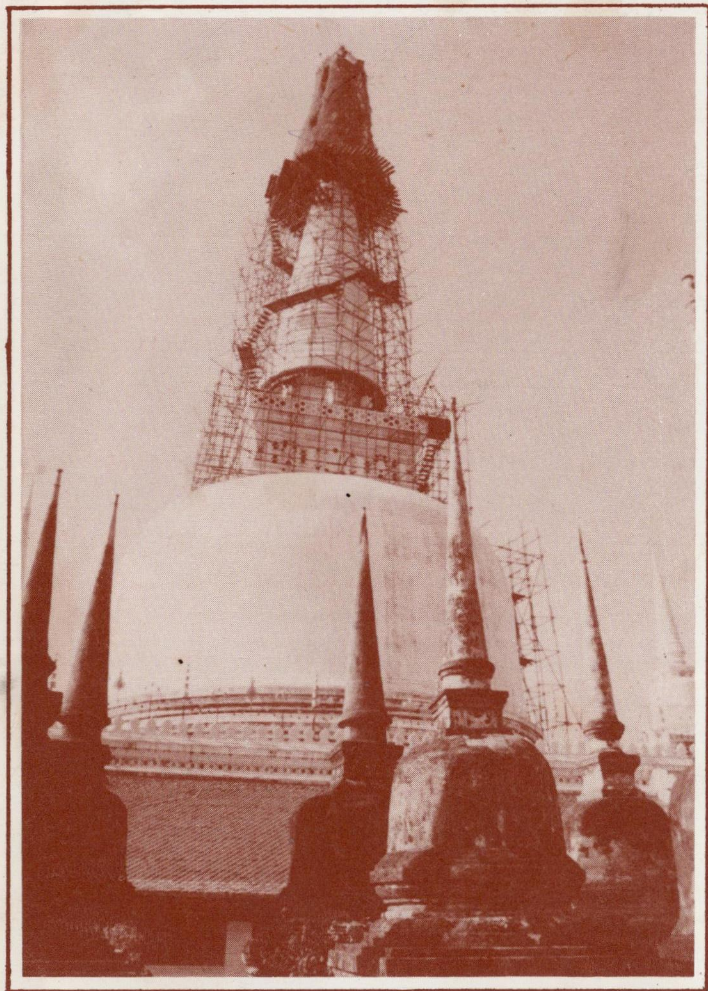
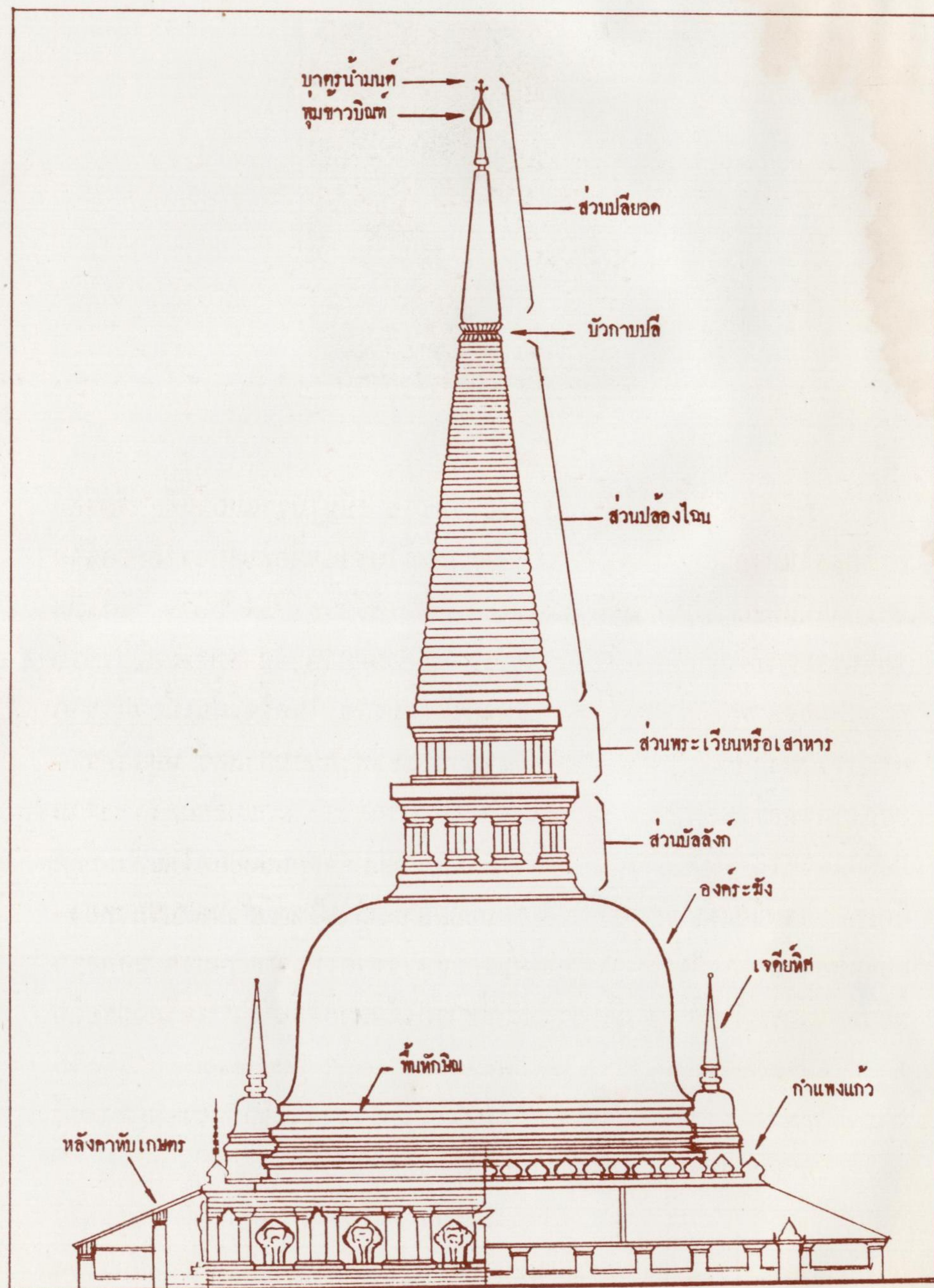

งานพิธีหลอมทองคำ
เพื่อการบูรณะปลียอด
พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช

12 เมษายน 2538 (08.25-10.45 น.)

ณ กองงานเฉพาะกิจบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ ฯ (กบป.)

บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราช

ภาพลายเส้นองค์พระบรมธาตุเจดีย์ แสดงส่วนประกอบต่าง ๆ

พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช เป็นโบราณสถานที่สำคัญที่สุดองค์หนึ่งในภาคใต้ของไทย นักประวัติศาสตร์โบราณคดีอธิบายว่าได้ก่อสร้างมาเก่าแก่และยาวนานมากตั้งแต่สมัยอาณาจักรศรีวิชัยเรืองอำนาจ จึงเป็นของธรรมดาที่ต้องมีการเปื่อยผุ ชำรุด เสื่อมสภาพ การบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากผลการรายงานค้นคว้าวิจัยของนักวิชาการคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิศวกรของกรมศิลปากรว่า แกนปลียอดขาดความมั่นคงแข็งแรง จึงต้องทำการซ่อมเสริมความมั่นคงแกนปลียอดโดยด่วนที่สุด อีกประการหนึ่งแผ่นทองคำที่หุ้มอยู่รอบปลียอดนั้นส่วนใหญ่มีส่วนผสมของทองแดงและเงิน ทำให้เกิดสนิมผุกร่อนและแหว่งขาดเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีลายประดิษฐ์อันละเอียดประณีตที่ชำรุดเสียหายต้องซ่อม เครื่องประดับตกแต่งที่ประดับด้วยเม็ดพลอยได้หลุดหายไปเกือบ 3,000 เม็ด ทำให้ดูไม่งาม และขาดคุณค่าทางศิลปกรรม จึงจำเป็นต้องทำการซ่อมบูรณะปฏิสังขรณ์งานศิลปกรรมและแผ่นทองคำขึ้นใหม่ในครั้งนี้

ดังนั้น การบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำองค์พระบรมธาตุเจดีย์ครั้งนี้ จึงเป็นทั้งการบูรณะปฏิสังขรณ์ทางสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับความมั่นคงและทางศิลปกรรมเกี่ยวกับความสวยงาม

ในการบูรณะงานด้านศิลปกรรมนั้นถ้าจะกล่าวเฉพาะงานศิลปกรรมที่สามารถมองเห็นด้วยตาแล้วอาจจะพูดได้ว่า เป็นงานที่ได้ประดิษฐ์ด้วยทองคำแทบทั้งสิ้น และทองคำส่วนใหญ่ผุ ชำรุดเป็นสนิมฉีกขาดโดยทั่วไป นายช่างที่รับผิดชอบการบูรณะของกรมศิลปากรเห็นว่า หลังจากเลือกแผ่นทองคำที่ดีไว้ใช้งานได้แล้ว จะเหลือทองคำชำรุด และการที่จะนำเอาทองคำชำรุดเหล่านั้นมาใช้งานได้อีกครั้งหนึ่ง ก็จะต้องทำการหลอมไล่สิ่งที่ไม่ต้องการออกไป เพื่อให้ทองคำบริสุทธิ์มากขึ้นจึงจะนำมาใช้งานได้

ด้วยเหตุดังกล่าวแล้วจึงได้จัดให้มีพิธีหลอมทองคำเพื่อบูรณะปลียอด-พระบรมธาตุเจดีย์ขึ้นในครั้งนี้ และในฐานะที่กระผมเป็นชาวพุทธศาสนาและเป็นชาวนครศรีธรรมราช รู้สึกปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นกรมศิลปากร ส่วนราชการต่างๆ ภิกษุสงฆ์ พ่อค้าประชาชนต่างให้การช่วยเหลือให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกในการบูรณะองค์พระบรมธาตุเจดีย์ในครั้งนี้อย่างมากมายเป็นเหตุให้องค์พระบรมธาตุเจดีย์ที่รักยิ่งของเรามีความมั่นคงและมีความสวยงาม เป็นมิ่งขวัญทางจิตใจของประชาชนผู้ศรัทธาทุกคน

ในนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และประธานคณะ-กรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นคร-ศรีธรรมราช ขอขอบคุณท่านอธิบดีกรมศิลปากร (นายสมคิด โชติกวณิชย์) ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช (นายบัญญัติ จันทน์เสนะ) ประ-ธานจัดงาน ฯ และผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ (นายนพวัฒน์ สมพื้น) รวมทั้งผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้ร่วมมือกัน จัดงานพิธีหลอมทองคำเพื่อบูรณะปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีโดยทั่วกัน

(นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช

รัฐบาลได้มีนโยบายให้ทางราชการทำการบูรณะปลียอดทองคำพระ-บรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเจดีย์ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยองค์หนึ่ง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลี-ยอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช มีหน้าที่กำหนดนโยบายและดำเนินการให้การบูรณะบรรลุเป้าหมายด้วยความเรียบร้อย ส่วนการดำเนินการบูรณะนั้น กรมศิลปากรเป็นผู้รับผิดชอบนำนโยบายไปกำหนดเป็นแผนปฏิ-บัติการ และมอบให้หน่วยงานในสังกัดของกรมศิลปากรนำไปปฏิบัติให้แล้ว-เสร็จ ซึ่งมีกองสถาปัตยกรรมรับผิดชอบส่วนความมั่นคงและกองงานเฉพาะ-กิจบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ ฯ (กบป.) มีหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนของศิลปกรรม

เฉพาะในส่วนการบูรณะงานศิลปกรรมนั้น เป็นงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับทองคำเป็นส่วนใหญ่ และอยู่ระหว่างการดำเนินการ ปรากฏว่าในการบูรณะครั้งนี้ ได้มีเศษทองคำที่ชำรุดเป็นสนิมและมีโลหะอื่นเจือปนในแผ่นทองทั่ว ๆ ไป คณะช่างที่ทำการบูรณะมีความจำเป็นที่จะต้องนำทองคำที่ชำรุดดังกล่าวไปใช้งานใหม่อีกครั้งหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงต้องทำการหลอมทองคำชิ้นส่วนเหล่านั้นเพื่อไล่ส่วนที่ไม่ต้องการออก ซึ่งจะทำให้ทองที่หลอมใหม่บริสุทธิ์มากขึ้น แล้วนำกลับไปใช้งานบนส่วนปลียอดต่อไป

เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ช่างและผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ศรัทธาโดยทั่วไปร่วมทำบุญบริจาคทองคำและทรัพย์ในพิธีหลอมทองคำในครั้งนี้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ของพระ-บรมธาตุเจดีย์อีกครั้งหนึ่ง ส่วนวันพิธีหลอมทองคำนั้นตรงกับ วันพุธที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2538 ระหว่างเวลา 08.25 - 10.48 น. โดยมี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสัมพันธ์ ทองสมัคร) ในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระ - บรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช เป็นประธานในพิธีดังกล่าว ณ กองงาน-เฉพาะกิจบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ฯ บริเวณด้านในประตูกลาง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราช

ในนามของข้าราชการกรมศิลปากร รู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มีส่วนร่วมกับการบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์องค์สำคัญยิ่งองค์หนึ่งในครั้งนี้ และมีความยินดีกับประชาชนโดยทั่วไปที่ปลียอดทองคำองค์พระบรมธาตุเจดีย์บูรณะใกล้จะแล้วเสร็จ กรมศิลปากรมีความมั่นใจว่าการดำเนินการบูรณะในครั้งนี้จะเป็นการสืบต่ออายุองค์พระบรมธาตุเจดีย์ไปได้อีกนาน และขอให้พิธีหลอมทองครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญส่วนหนึ่งขององค์พระบรมธาตุเจดีย์และของชาติสืบไปในภายหน้าด้วย

(นายสมคิด โชติกวณิชย์)
อธิบดีกรมศิลปากร
รองประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ
พระบรมธาตุเจดีย์ ฯ นครศรีธรรมราช

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า รัฐบาลได้มีนโยบายบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช โดยแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่กำหนดนโยบายปฏิบัติ และมอบให้กรมศิลปากรดำเนินการบูรณะปฏิสังขรณ์ โดยใช้เงินบูรณะจากโครงการเหรียญบาทสืบทอดพระธาตุเมืองคอน ซึ่งมีองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ประธานคณะกรรมการโครงการเหรียญบาทดังกล่าว

ขณะนี้ กรมศิลปากรได้ดำเนินการบูรณะปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์ไปแล้วเกินกว่าร้อยละ 70 และได้คัดแผ่นทองคำของเก่าที่มีสภาพดีใช้งานไปแล้ว คงเหลือแต่ส่วนผุชำรุดเป็นสนิม และมีสัดส่วนของทองคำต่ำมา หลอมไล่ส่วนไม่ต้องการออก เพื่อให้ทองคำบริสุทธิ์ยิ่งขึ้น แล้วนำกลับไปใช้งานใหม่อีกครั้งหนึ่ง ประกอบกับแผ่นทองดังกล่าว เป็นวัตถุที่อยู่กับองค์พระบรมธาตุเจดีย์มานานหลายร้อยปี จึงจำเป็นต้องจัดทำพิธีหลอมทองคำเหล่านั้น เพื่อความเป็นสิริมงคลของช่างที่ทำการบูรณะและผู้เกี่ยวข้องทั่วๆ ไป ทั้งเป็นโอกาสอันดีที่ผู้ศรัทธาจะได้ร่วมบริจาคทองคำ หรือทรัพย์สินร่วมถวายพระบรมธาตุเจดีย์ในครั้งนี้ด้วย

การหลอมทองคำเพื่อการบูรณะปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์ในครั้งนี้ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสัมพันธ์ ทองสมัคร) ในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ-พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ได้กรุณาให้เกียรติแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ในฐานะรองประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช เป็นประธานจัดงานหลอมทองคำเพื่อบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์ จึงถือว่า เป็นเกียรติแก่จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอย่างยิ่ง และขอถือโอกาสเชิญชวนผู้มีศรัทธาต่อองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ได้กรุณาร่วมบุญบริจาคทองคำและทรัพย์สินตามแต่ศรัทธาในครั้งนี้โดยทั่วกัน

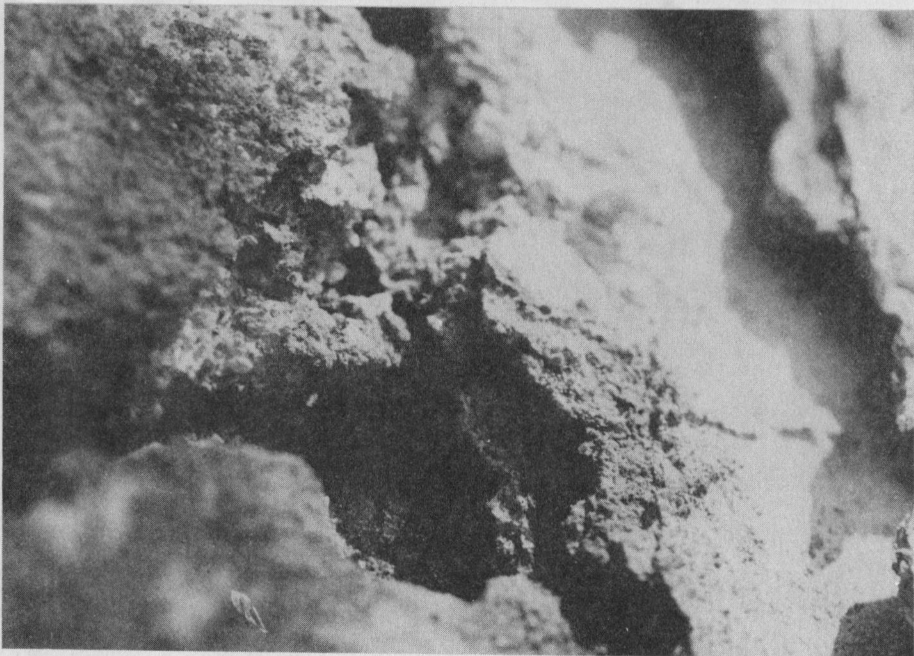
ในนามของจังหวัดนครศรีธรรมราชและประธานจัดงานในพิธีหลอมทองคำเพื่อบูรณะปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์ ฯ ขอขอบคุณส่วนราชการทุกส่วนในจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการทุกฝ่าย รวมทั้งพ่อค้าประชาชนที่ได้กรุณาช่วยกันจัดงานพิธีหลอมทองคำปฐมฤกษ์ในครั้งนี้ เป็นเหตุให้งานบรรลุเป้าหมาย และสนองนโยบายของทางราชการได้เป็นอย่างดี

ขออำนาจแห่งบารมีพระบรมธาตุและกุศลที่ทุกท่านได้ทำแล้วนี้ จงบังเกิดเป็นปัจจัยสนองตอบต่อท่านในสิ่งที่ท่านปรารถนาจงทุกประการ

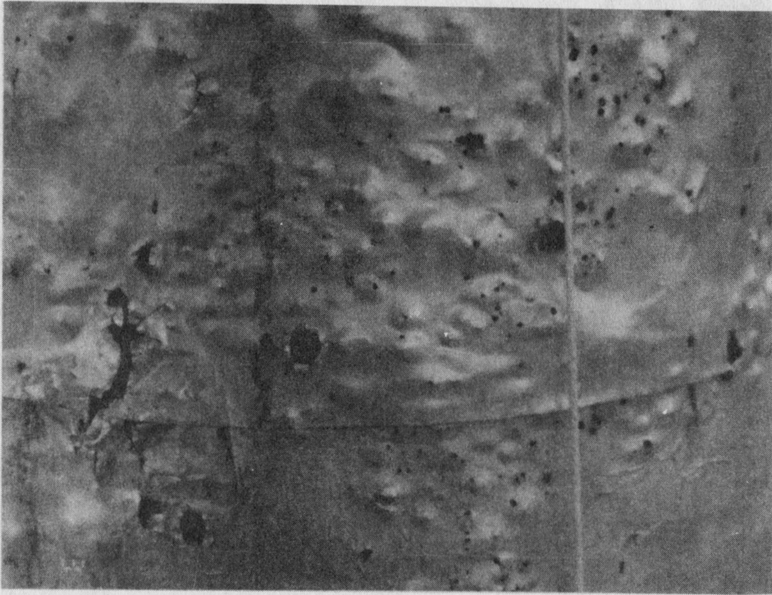
(นายบัญญัติ จันทน์เสนะ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
ประธานคณะกรรมการอำนวยการ
จัดงานหลอมทองบูรณะปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์

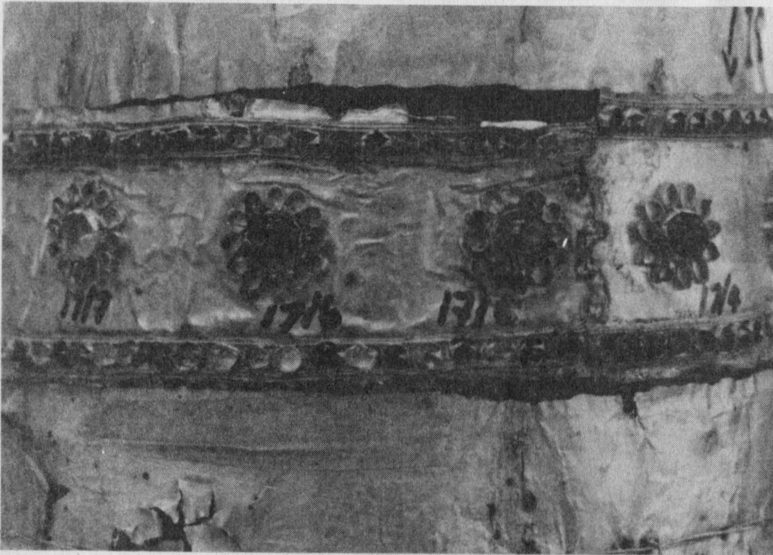

แกนปลียอดที่หุ้มด้วยดีบุกผุหมดสภาพความแข็งแรงแล้ว

แกนปลียอดที่เป็นปูน เปื่อยหมดอายุพร้อมที่จะหักลงมาได้

แผ่นทองที่หุ้มปลียอดและส่วนศิลปกรรมที่เป็นประณีตศิลปชำรุด ผุเป็นสนิม เสียหายเป็นอย่างมาก

ต่อไปนี้จะเป็นการจัดตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อการหลอมทอง ฯ

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการอำนวยการ ฯ

ฝ่ายสงฆ์

- พระธรรมรัตโนภาส เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธ.)
- พระมหาภากร ฐิตธมฺโม รักษาการเจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช (ม.)

ฝ่ายฆราวาส

- พลตำรวจตรี ชุน พันธรักษ์ราชเดช
- นายสัมพันธ์ ทองสมัคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราชทุกท่าน
- พลโท ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์ แม่ทัพกองทัพภาคที่ 4
- นายนิเวศน์ เกตุชาติ ประธานสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช
- นายอธิคม อินทุภูติ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
- นายแชน ศิริพงษ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงจังหวัดนครศรีธรรมราช
- นายสวัสดิ์ สุรวัฒนานันท์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง
- นายศุภศักดิ์ เยาว์วิวัฒน์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปากพนัง

2. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีหลอมทองเพื่อบูรณะปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์

-	นายบัญญัติ จันทน์เสนะ	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานคณะกรรมการ
-	นายศิริวัฒน์ ผดุงกุล	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช	รองประธานคณะกรรมการ
-	นายชาญชัย สุนทรมัฏฐ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช	รองประธานคณะกรรมการ
-	พันเอก วิสิทธิ์ จันไพบูลย์	รอง ผอ.ปค.จว.นศ. (ฝท.)	รองประธานคณะกรรมการ
-	นายวิชม ทองสงค์	ปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	สมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช		กรรมการ
-	นายสมนึก เกตุชาติ	นายกเทศมนตรีนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	พ.ต.อ.ผ่อน เสือเทพ	เทศมนตรีเมืองปากพนัง	กรรมการ
-	พ.ท. นพ.บริวรรต อุดมศักดิ์	นายกเทศมนตรีตำบลปากแพรก	กรรมการ
-	นายรัฐภูมิ รัตนวงศ์	พัฒนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	นายธงชัย ฉิมมี	เกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	นายปริญญา จันสัญจัย	อัยการจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	นายมนู ศรีทองกุล	คลังจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	นายยุทธนา ศิลปรัสมี	นพ.สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
-	นายสุวัฒน์ สิงดี	แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด	กรรมการ
-	นายเสงี่ยม อินทรสระ	อุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ

- พาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการ
- นายประสงค์ ยันตรกิจ โยธาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการ
- นายสุเทพ โกมลภมร หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการ
- นายอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการ
- นายจำรูญ พรมสุวรรณ ศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการและเลขานุการ
- นายนพวัฒน์ สมพื้น ผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจ บูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำฯ (ผอ.กบป.) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- นายชุมพล บุญชู ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- นายบารมี จันทรโชติ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ประธานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ :-

- ปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่
- ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายตกแต่งสถานที่
- ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายแสงเสียง
- ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายกองดุริยางค์ต้อนรับ
- ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายนาฏศิลป์และการบรรเลง
- ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายต้อนรับ
- ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายเครื่องดื่ม
- รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช (นายชาญชัย สุนทรมัฏฐ์) ประธานคณะกรรมการฝ่ายขบวนแถว (จัดระบบมวลชน)
- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายปฐมพยาบาล
- นายเพื่อม พิทักษ์ ศึกษาธิการอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายจัดศาสนพิธีและพิธีกรรม
- นายจำรุญ พรมสุวรรณ ประธานคณะกรรมการฝ่ายรับบริจาค
- พันเอก วิสิทธิ์ จันไพบูลย์ ประธานคณะกรรมการฝ่ายการสื่อสาร
- ผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจ ฯ (ผอ.กบป.) ประธานคณะกรรมการฝ่ายหลอมทอง
- นายโสภณ ศิริกุลพิพัฒน์ ประชาสัมพันธ์จังหวัดนครศรี ฯ ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
- นายอำนวย นาคทัต ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายบันทึกภาพนิ่งและเคลื่อนไหว
- อธิการบดีสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายบันทึกจดหมายเหตุท้องถิ่น
- ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคใต้ เขต 2 ประธานคณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยว
- นายสุชาติ สุขเกื้อ สมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานคณะกรรมการฝ่ายกิจการพิเศษ

กำหนดการ

พิธีหลอมทองคำเพื่อใช้บูรณะปลียอดทองคำ

พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช

วันพุธที่ 12 เมษายน 2538 (08.25 น.- 10.48 น.)

ในปริมณฑลพิธีทำการหลอมทองคำ

ณ กองงานเฉพาะกิจบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ ฯ (กบป.)

บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราช

วันพุธที่ 12 เมษายน 2538

08.25 น. - พนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมกันที่บริเวณปริมณฑลพิธี ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

08.30 น. - ผู้มีเกียรติพร้อมในปริมณฑลพิธี

08.45 น. - คณะผู้รอรับประธานในพิธีตั้งแถวรอรับประธานในพิธี

09.00 น. - ประธานในพิธีมาถึง (กองดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาฤกษ์)

09.09 น. - ประธานในพิธีไปประกอบพิธีสักการะพระบรมธาตุเจดีย์บนฐานทักษิณที่องค์เจดีย์

09.20 น. - ประธานในพิธีบวงสรวงแบบพราหมณ์ (พราหมณ์ร่ายโองการ)

09.30 น. - ประธานในพิธีเข้าในปะรำพิธี

- พิธีกรอาราธนาศีล
- ประธานสงฆ์ให้ศีล
- ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชกล่าวรายงาน ณ แท่นกล่าวรายงาน
- ประธานในพิธีกล่าวตอบ ณ แท่นกล่าวตอบ
- หัวหน้าฝ่ายช่างทองประณีตศิลป กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) ถอนเบ้าหลอมทองออกจากเตาหลอมที่ 1 มาวางไว้บนที่ตั้งเบ้าทองบริเวณด้านหน้าแท่นของประธาน
- ประธานในพิธีไปยังแท่นสำหรับประกอบพิธีหลอมทอง
- พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา
- ผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจ ฯ (ผอ.กบป.) ส่งแผ่นทองคำชำรุดซึ่งอยู่ในพานต่อประธานในพิธี
- ประธานในพิธีหยิบแผ่นทองจากพาน
- รองอธิบดีกรมศิลปากรนำกระจ่าไปที่ประธานในพิธีและหันปลายกระจ่าให้แก่ประธานในพิธี
- ประธานในพิธีหย่อนเศษทองคำชำรุดลงที่กระจ่า
- รองอธิบดีกรมศิลปากรหันด้ามกระจ่าส่งแก่ประธานในพิธี
- ประธานในพิธีจับด้ามกระจ่าแล้วยื่นปลายกระจ่าไปที่ปากเบ้าหลอมทอง รองอธิบดีกรมศิลปากรประคองปลายกระจ่าไปที่ปากเบ้าแล้วประธานในพิธีบิดกระจ่าเททองออกจากกระจ่าลงในเบ้าหลอมที่ตั้งอยู่ด้านหน้าของประธานในพิธี
- รองอธิบดีกรมศิลปากรรับกระจ่าคืนจากประธานในพิธี

- ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจ ฯ (ผช.ผอ.กบป.) คนที่ 1 ส่งพานสายสูตรแก่ประธานในพิธี
- ประธานในพิธีหยิบสายสูตรในพานขึ้นถือ
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กองงานเฉพาะกิจ ฯ (ผช.ผอ.กบป.) คนที่ 2 นำปลายสายสูตรไปคล้องกับคานหามทอง
- หัวหน้าฝ่ายช่างทองประณีตศิลป กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) นำเจ้าหน้าที่ฝ่ายหลอมทองยกคานที่หามทองไปเทลงแม่แบบหรือรางที่เตรียมไว้จนเสร็จแล้วนำเบ้าวางไว้ในที่จัดวาง
- หัวหน้าฝ่ายช่างทองประณีตศิลป กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) ถอนเบ้าทองจากเตาหลอมเบ้าที่ 2 มาเข้าคานหามทอง
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจ ฯ (ผช.ผอ.กบป.) คนที่ 1 เฝ้าระวังสายสูตรประจำหลักที่ 1
- หัวหน้าฝ่ายสนับสนุนงานช่าง กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) นำปลายสายสูตรจากประธานในพิธีไปคล้องคานหามทอง
- หัวหน้าฝ่ายช่างศิลปกรรมทั่วไป กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) นำปลายสายสูตรจากประชาชนมาคล้องคานหามทอง (ขณะนั้นประชาชนจะจับสายสิญจน์เป็นการร่วมกันระหว่างประธานในพิธีกับประชาชนทำการหลอมและเททองร่วมกัน)
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายหลอมทอง กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) นำปลายสายสูตรจากแขกผู้มีเกียรติมาคล้องคานหามทอง
- หัวหน้าฝ่ายช่างทองประณีตศิลป กองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) นำเจ้าหน้าที่ฝ่ายหลอมทองยกคานที่หามทองไปเทลงแม่แบบหรือรางที่เตรียมไว้จนเสร็จแล้วนำเบ้าวางไว้ในที่จัดวาง
- หัวหน้าฝ่ายช่างทองประณีตศิลปกองงานเฉพาะกิจ ฯ (กบป.) ถอนเบ้าทองจากเตาหลอมเบ้าที่ 3 มาเข้าคานหามทองแล้วทำเช่นเดียวกันกับเบ้าที่ 2 โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง-งานเฉพาะกิจ ฯ (ผช.ผอ.กบป.) คนที่ 1 เฝ้าระวังสายสูตรประจำหลักที่ 1 และผู้ช่วย-ผู้อำนวยการกองงานเฉพาะกิจ ฯ (ผช.ผอ.กบป.) คนที่ 2 เฝ้าระวังสายสูตรประจำหลักที่ 2 จนแล้วเสร็จ
- ประธานในพิธีออกจากแท่นพิธีไปประเคนจตุปัจจัยและไทยธรรมแก่พระสงฆ์
- พระสงฆ์สวดอนุโมทนา
- ประธานในพิธีทำการกรวดน้ำ
- รำบูชาพระบรมธาตุเจดีย์ โดยวิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช
- ประธานเดินทางกลับ (ดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาฤกษ์)
- เสร็จพิธี

<u>หมายเหตุ</u> การแต่งกาย

* ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่งกายเครื่องแบบกากีชุดตรวจการแขนยาว คอพับ
* ประชาชนทั่วไปแต่งกายสุภาพ

ผังแสดงโครงสร้างการประสานเชื่อมโยงคณะกรรมการจัดงานพิธีหลอมทองคำชำรุดเพื่อใช้บูรณะปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช

คณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ พระบรมธาตุเจดีย์ ฯ

โดย กรมศิลปากร จังหวัดนครศรีธรรมราช วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และโครงการเหรียญบาทสืบทอดพระธาตุเมืองคอน

ร่วมกันบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช

----

1. <u>เหตุผลที่ต้องซ่อม</u>

เนื่องจากวิศวกรสำรวจพบว่าปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์ขาดความแข็งแรง และแผ่นทองที่ผูกติดไว้ทั่วผิวนอกปลียอดที่ผสมโลหะอื่นก็ชำรุดอย่างมาก อยู่ในภาวะที่ต้องซ่อมโดยด่วน

2. <u>ขั้นตอนในการซ่อม</u>

2.1 ขั้นสำรวจหาข้อมูล ประมาณการและหางบประมาณ

2.2 ขั้นเตรียมการบูรณะ ฯ

2.3 ขั้นปฏิบัติการบูรณะ ฯ

3. <u>วิธีการซ่อม</u>

จัดซ่อมโดยการอนุรักษ์รูปแบบและวัสดุอย่างของเดิม ด้วยวิธีบูรณะและวิธีปฏิสังขรณ์

4. <u>เวลาที่ใช้ซ่อม</u>

ประมาณ 1 ปี

5. <u>งบประมาณที่ใช้ซ่อม</u>

เป็นเงินที่ประชาชนทั่วประเทศศรัทธาบริจาคเพื่อให้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์

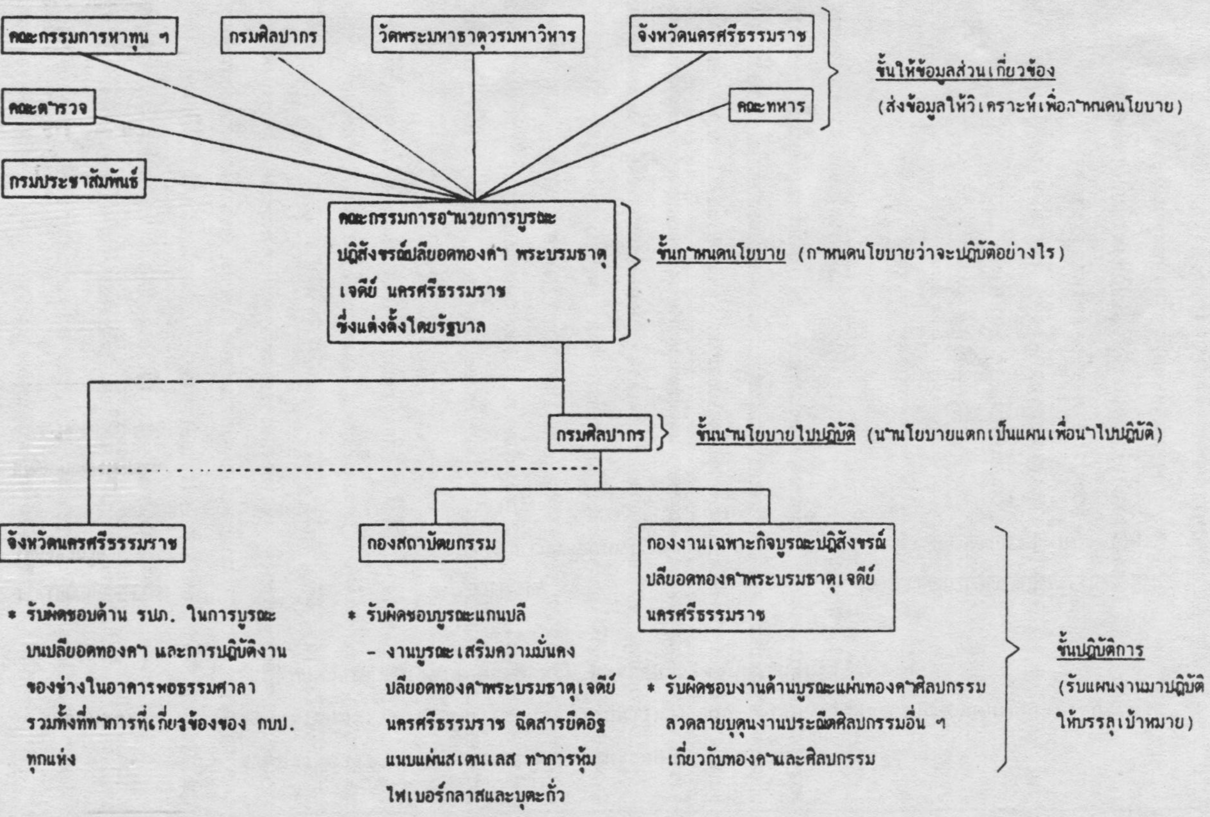
6. <u>หน่วยงานที่ควบคุมการปฏิบัติระหว่างซ่อม</u>

6.1 <u>กองสถาปัตยกรรม</u> กรมศิลปากร รับผิดชอบการซ่อมส่วนโครงสร้างปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์

6.2 <u>กองงานเฉพาะกิจบูรณะ ฯ (กบป.)</u> กรมศิลปากร รับผิดชอบการซ่อมส่วนศิลปกรรมภายนอกปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์

6.3 <u>จังหวัดนครศรีธรรมราช</u> โดยกองทัพภาคที่ 4 ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช ตำรวจตระเวนชายแดน อาสาสมัครรักษาดินแดน ผู้แทนวัดพระมหาธาตุฯ และข้าราชการของจังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบในส่วนรักษาความปลอดภัย

ข้อความที่ปรากฏ ณ ป้ายประกาศบริเวณหน้าวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพื่อให้ประชาชนทราบข้อมูลโดยย่อเกี่ยวกับการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ ฯ

การจัดองค์การ
ระดับความรับผิดชอบและกระบวนการของระบบอย่างสังเขปเพื่อบูรณะ ฯ ปลียอดทองคำ ฯ
คณะกรรมการหาทุน ฯ
กรมศิลปากร
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
จังหวัดนครศรีธรรมราช
คณะตำรวจ
คณะทหาร
กรมประชาสัมพันธ์
ขั้นให้ข้อมูลส่วนเกี่ยวข้อง
(ส่งข้อมูลให้วิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบาย)
คณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐบาล
ขั้นกำหนดนโยบาย (กำหนดนโยบายว่าจะปฏิบัติอย่างไร)
กรมศิลปากร
ขั้นนำนโยบายไปปฏิบัติ (นำนโยบายแตกเป็นแผนเพื่อนำไปปฏิบัติ)
จังหวัดนครศรีธรรมราช
กองสถาปัตยกรรม
กองงานเฉพาะกิจบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช
* รับผิดชอบด้าน รปภ. ในการบูรณะบนปลียอดทองคำ และการปฏิบัติงานของช่างในอาคารพอธรรมศาลา รวมทั้งที่ทำการที่เกี่ยวข้องของ กบป. ทุกแห่ง
* รับผิดชอบบูรณะแกนปลี
- งานบูรณะเสริมความมั่นคงปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ฉีดสารยึดอิฐ แนบแผ่นสเตนเลส ทำการหุ้มไฟเบอร์กลาสและบุตะกั่ว
* รับผิดชอบงานด้านบูรณะแผ่นทองคำศิลปกรรม ลวดลายบุดุนงานประณีตศิลปกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับทองคำและศิลปกรรม
ขั้นปฏิบัติการ
(รับแผนงานมาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย)

คำกล่าวในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณ
ต่อพระรัตนตรัยและต่อองค์พระบรมธาตุเจดีย์
พร้อมทั้งดื่มน้ำศักดิ์สิทธิ์พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณ
เพื่อเริ่มต้นในขั้นตอนการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ
พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช
ณ บริเวณลานหน้าองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
วันจันทร์ ที่ 30 พฤษภาคม 2537
เริ่มเวลา 08.40 น.

ข้าพเจ้า (ชื่อ นามสกุล).........................ผู้ได้รับนโยบาย จากทางราชการ ในรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ให้เป็นผู้มีส่วนปฏิบัติหน้าที่ ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช อันศักดิ์สิทธิ์และสำคัญยิ่ง ของชาติบ้านเมืองในครั้งนี้ นับเป็นงานที่ใหญ่ยิ่ง ลำพังแต่จะมีเพียงความรู้ความสามารถ แห่งกายเนื้อในโลกมนุษย์ ย่อมจะมีบารมีไม่เพียงพอ จึงร่วมใจกันขอบารมี แห่งความศักดิ์สิทธิ์ แก่ผู้มีฤทธิ์แห่งกายทิพย์ และพลังอำนาจทั้งหลาย ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้า ขอตั้งสัตย์ปฏิญาณต่อพระรัตนตรัย ต่อพระบรมธาตุเจดีย์ และต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ด้วยความพากเพียร และความอดทน จะถวายฝีมือ และสติปัญญา อีกทั้งกำลังกายกำลังใจ แก่การปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำ พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อุทิศเวลา เพื่อความสำเร็จ ของงานบูรณะปฏิสังขรณ์ในครั้งนี้เป็นที่ตั้ง

ข้าพเจ้า ขอวิงวอน ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ที่เป็นสรณะและต่อสิ่งเคารพเป็นต้นว่า พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสังฆเจ้า บรมศาสดาทั้งหลาย ที่อุบัติขึ้นมาแล้วในโลก วิญญาณผู้มีฤทธิ์ ที่สถิตย์อยู่ ณ ที่นี้ก็ดี อยู่ ณ ที่อื่นก็ดี เทวดาผู้รักษาทิศทั้ง 4 ก็ดี บูรพกษัตราธิราชเจ้า ทุกพระองค์ เจ้าเมืองศรีวิชัยทุกพระองค์ เจ้าเมืองตามพรลิงค์ทุกพระองค์ เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชทุกพระองค์ ขอได้โปรดมาเป็นพยานรับรู้ ความตั้งใจของพวกข้าพเจ้าทั้งหลายว่า จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เพื่อประโยชน์แห่งการสืบทอดพระพุทธศาสนา ให้ยาวไกลไปในภายภาคหน้า เพื่อรักษาศิลปกรรมและโบราณสถาน อันสำคัญของชาติไว้ให้สืบต่อยาวไกล

ข้าพเจ้า ขอถือเอาทานบารมี ศีลบารมี ภาวนาบารมี และสัจจะบารมี ที่ทำมาแล้วในอดีตชาติ และปัจจุบันชาติ น้อมนมัสการคารวะ ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้โปรดประทานพร ประทานพละกำลัง ประทานสติปัญญา ความมีสุขภาพดี และถึงซึ่งลาภ ยศ สรรเสริญ สุข จงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้า และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งหลายด้วย

ข้าพเจ้า ขออำนาจความศักดิ์สิทธิ์ แห่งองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ขอฤทธิ์เดชของเทพเทวา เทวดาผู้มีฤทธิ์ ผู้รักษาพระบรมธาตุเจดีย์ ได้โปรดประทานพร อันประเสริฐ ให้ข้าพเจ้าและคณะ ผู้ถวายสัตย์ปฏิญาณในครั้งนี้ ณ ที่นี้ ได้สามารถทำการบูรณะ ให้สำเร็จดังความปรารถนา จงทุกประการ ขอให้ศัตรูหมู่มาร ผู้คิดร้ายขัดขวางทำลายการบูรณะ ผู้มีจิตไม่บริสุทธิ์ จงแพ้ภัยอำนาจบารมี แก่พระบรมธาตุเจดีย์ แห่งนี้ ด้วยเทอญ

มาตรา 11 โบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วนั้น แม้ว่าจะเป็นโบราณสถานที่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้อธิบดี* มีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลใด ๆ ทำการซ่อมแซมหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการบูรณะหรือรักษาไว้ให้คงสภาพเดิมได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

---

* : หมายถึงอธิบดีกรมศิลปากร

คัดจาก พรบ.โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 11 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ ศิลปสถาน โบราณสถาน งานช่างท้องถิ่นพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของกลุ่มชนบรรดามีมาแล้วในบ้านเมืองและที่เกิดขึ้นใหม่ ล้วนเป็นสมบัติทางภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและมนุษย์ปัจจุบัน ซึ่งรัฐได้เห็นคุณค่าและพยายามที่จะสงวนรักษาไว้ เพื่อให้ลูกหลานได้ดูได้ศึกษาและเป็นหลักฐานเครื่องยืนยันทางประวัติศาสตร์ของชาติต่อไปในภายหน้า ในทางกลับกัน ถ้าคนที่เกิดก่อนเรา ได้ทำลายสิ่งนั้นไปก่อนที่เราจะมีโอกาสได้พบเห็น เราก็จะเป็นคนหนึ่งที่ไม่มีโอกาสได้เห็นหรือรู้จักกับสิ่งนั้นเลย ด้วยเหตุนี้เอง รัฐจึงจำเป็นต้องปกป้องรักษา เพื่อสืบต่อสมบัติศิลปกรรมของชาติไว้ให้ยาวไกลต่อไปในภายหน้า จึงขอฝากผู้มีสติทั้งหลายได้ไตร่-ตรองความจริงข้อนี้ ด้วยปัญญาให้จงหนัก ว่าเราจะรักษาหรือทำลาย

นายนพวัฒน์ สมพื้น
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านช่างศิลปไทย

คำขวัญประจำเมือง

เราชาวนคร ฯ อยู่เมืองพระ
มั่นอยู่ในสัจจะ ศีลธรรม
กอปรกรรมดี มีมานะ พากเพียร
ไม่เบียดเบียน ทำอันตรายผู้ใด

คติเตือนใจ

ไม่ประพฤติชั่ว ไม่ทำลายผู้อื่น
มุ่งทำความดี เจริญด้วยศักดิ์ศรี
ตั้งจิตผ่องใส ผูกไมตรี
มีมารยาทต่อทุกคน

พิมพ์ที่ บริษัทกรุงสยาม พริ้นติ้งกรุ๊พ จำกัด
4-10 ถนนราชบพิธ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 2225176-9 โทรสาร. 2256554